

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A IV A

**CAZUL WEGRZYNOWSKI ȘI SMOLCZEWSKI ÎMPOTRIVA
POLONIEI**

(Cererea nr. 33846/07)

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

STRASBOURG

16 iulie 2013

DEFINITIVĂ

16/10/2013

*Această hotărâre a devenit definitivă conform Articolului 44 § 2 din Convenție.
Poate face obiectul revizuirilor editoriale.*

În cazul Węgrzynowski și Smolczewski împotriva Poloniei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a IV a), întrunită sub forma unei Camere compuse din:

Ineta Ziemele, *Președinte*,

David Thór Björgvinsson,

Päivi Hirvelä,

George Nicolaou,

Ledi Bianku,

Zdravka Kalaydjieva,

Krzysztof Wojtyczek, *judcători*,

și Françoise Elens-Passos, *Grefierul Secției*,

După ce au deliberat în privat la 25 iunie 2013,

S-a pronunțat după cum urmează, adoptând următoarea hotărâre la data mai sus menționată:

PROCEDURĂ

1. Cazul s-a întemeiat pe o cerere (nr. 33846/07) împotriva Republicii Polone înaintată în fața Curții în temeiul Articolul 34 din Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (“Convenția”) de către doi resortisanți din Polonia, Dl. Szymon Węgrzynowski și Dl. Tadeusz Smolczewski (“reclamanții”), la data de 7 august 2007.

2. Reclamanții au fost reprezentați de Dl. M. Lach, avocat cu drept de practică în Varșovia. Guvernul Poloniei (“Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul acestuia, Dl. J. Wołosiewicz, urmat de D-na J. Chrzanowska, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Reclamanții au pretins că le-au fost încălcate drepturile la respectarea vieții private și la reputație.

4. La 15 noiembrie 2011 cererea a fost comunicată Guvernului. La aceeași dată s-a decis pronunțarea asupra admisibilității și fondului cererii (Articolul 29 § 1).

FAPTELE**I. CIRCUMSTANȚELE CAZULUI**

5. Reclamanții locuiesc în Katowice.

6. În data de 8 mai 2002 Tribunalul din Varșovia a admis cererea reclamanților în temeiul Articolelor 23 și 24 din Codul Civil privind protejarea drepturilor personale. Instanța a reținut că B.K. și A.M., jurnaliști angajați la cotidianul național *Rzeczpospolita*, au publicat un articol privind

mai mulți politicieni. Jurnaliștii pretindeau că reclamanții, care erau avocați, câștigaseră o avere de-a lungul anilor oferind asistență în afaceri dubioase în care erau implicați politicienii menționați. Jurnaliștii au pretins că reclamanții au cheltuit bani publici profitând de pozițiile lor obținând beneficii nejustificate din modul în care și-au jucat rolul profesional de lichidatori ai companiilor de stat aflate în faliment.

7. Instanța a observat că jurnaliștii nu au reușit să îi contacteze pe reclamanți și că afirmațiile acestora s-au bazat, în mare măsură, pe bârfe sau pe informații neverificate. A reținut că jurnaliștii aveau un drept și o obligație de a informa societatea despre chestiuni importante și că s-au bucurat de libertatea de exprimare, garantată de Constituție. Însă, autorii articolului nu au întreprins minimum de pași necesari pentru a verifica informațiile cuprinse în articol cel puțin prin luarea legăturii cu reclamanții și prin încercarea de a obține comentarii din partea acestora. Afirmațiile nu au demonstrat că au o substanță reală plauzibilă. Jurnaliștii au pătat bunul nume și renumele reclamanților. Instanța a admis integral cererea reclamanților, ordonând jurnaliștilor și redactorului șef să plătească, în solidar, 30.000 PLN pentru o acțiune caritabilă și să publice scuzele în ziar.

8. Pârâții au făcut apel. În data de 24 aprilie 2003 Curtea de Apel din Varșovia a respins apelul acestora, reiterând constatările privind faptele și motivarea primei instanțe. Obligațiile impuse de instanțe au fost ulterior respectate de ziarul pârât.

9. La data de 7 iulie 2004 reclamanții au dat din nou în judecată ziarul în temeiul aceluiași prevederi ale Codului Civil (a se vedea paragraful 6 de mai sus). Aceștia au pretins că au aflat recent că articolul a rămas accesibil pe website-ul ziarului respectiv. Au susținut că articolul figura proeminent pe motorul de căutare Google și că oricine căuta informații despre aceștia putea avea foarte ușor acces la acesta. Valabilitatea articolului pe website-ul ziarului, sfidând hotărârile judecătorești anterioare, creaa o situație continuă care permitea unui număr larg de persoane să îl citească. Drepturile reclamanților erau astfel încălcate în același fel în care o făcuse publicarea articolului original. Acest lucru transforma protecția acordată prin hotărârile judecătorești pronunțate în favoarea lor în inefficientă și iluzorie.

Reclamanții au solicitat un ordin prin care să solicite pârâților să șteargă articolul de pe website-ul ziarului și să publice scuze scrise pentru că le-au fost încălcate drepturile ca urmare a prezenței continue a articolului pe Internet. Aceștia au solicitat despăgubiri în sumă de 11.000 PLN pentru daune nepecuniare.

10. Prin cererea reconvențională, pârâții au pretins că este vorba despre un caz în care se aplică principiul *res judicata*. Reclamanții au obținut deja o hotărâre judecătorească în favoarea lor. Mai mult, articolul a fost plasat în arhiva website-ului. Cititorii pot astfel să înțeleagă faptul că articolul a fost publicat în trecut. Articolul a fost publicat și nu poate fi sub nicio formă șters din istoric sau, cel puțin, din exemplarele de "*Rzeczpospolita*" păstrate

în numeroasele biblioteci și arhive din țară. Cererea reclamanților de a-l șterge a fost deci formulată cu rea-credință, nu doar pentru că a fost lipsită de teme juridic dar și pentru că a fost absurdă.

Pârâții au mai arătat și că reclamanții au făcut trimitere în prima cerere judiciară la publicarea articolului pe website-ul ziarului. Astfel, aveau deja cunoștință despre faptul că articolul a fost diseminat în acest mod. Dat fiind că nu au făcut niciun fel de cereri specifice cu privire la publicarea pe Internet [a articolului] în primul set de proceduri, trebuie să se deducem că nu au căutat să obțină niciun fel de măsuri privind versiunea online a articolului și că au fost deplin satisfăcuți de situația obținută în urma remedierii prin hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță.

11. Tribunalul din Varșovia, prin hotărârea pronunțată în 28 septembrie 2005, a respins cererea reclamanților. Prima dată a făcut referire la hotărârile din 8 mai 2002 și 24 aprilie 2003. Reține cererea formulată de reclamanți conform căreia aceștia descoperiseră, la un an de la hotărârea pronunțată anterior menționată, că articolul era încă disponibil pe website-ul ziarului.

A observat că faptele reținute în caz nu făceau obiectul disputei între părți. Cererile reclamanților au abordat anumite fapte – respectiv prezența continuată a articolului pe website-ul ziarului la cinci ani de la publicarea articolului în ziar – care a intervenit de la soluționarea cazului în primă instanță. Esența chestiunii juridice ce trebuia stabilită de instanță era dacă descoperirea unei noi surse de publicare – inclusiv pe Internet – oferea o bază reală pentru o nouă acțiune având ca obiect protejarea drepturilor personale în sensul Codului Civil. În opinia instanței, răspunsul la o astfel de întrebare ar trebui să fie afirmativ. Instanța era de părere că descoperirea unei noi surse de publicare, respectiv website-ul ziarului, a articolului defăimător a dat naștere unei noi acțiuni din partea reclamanților. Aspectele pe care cazul le implica nu erau astfel *res judicata*.

În orice caz, având în vedere circumstanțele cazului, instanța a fost de părere că argumentele pârâților trebuiau evaluate cu aceeași greutate. Instanța face referire la garanțiile constituționale ale libertății de exprimare și a reținut că cenzura preventivă era incompatibilă cu Constituția. Era dreptul și obligația jurnaliștilor să informeze publicul larg despre aspecte de interes public.

12. În soluționarea celor trei cereri depuse de reclamanți, instanța a insistat asupra faptului că îndepărtarea articolului de pe website ar fi fost lipsită de orice scop practic și ar fi reprezentat cenzură și rescrierea istoriei. Mai mult, ar fi contravenit principiilor de arhivare.

Instanța a subliniat faptul că reclamanții au primit deja scuze publice. Admiterea cererii reclamanților de solicitare a publicării de scuze nu ar oferi reclamanților o protecție adecvată. Dacă aceștia, prin prezenta acțiune judiciară, ar fi solicitat un ordin prin care să se solicite adăugarea unei note de subsol la publicația de pe Internet sau a unui link prin care cititorul să fie

informat despre hotărârile judecătorești din 8 mai 2002 și 24 aprilie 2003, sau dacă ar fi solicitat instanței să dispună ca pârâții să fie obligați să publice scuze pe website-ul ziarului, instanța ar fi acordat o atenție considerabilă respectivei cereri.

13. Instanța a mai reținut că reclamanții au primit deja o despăgubire prin primul set de proceduri judiciare. A mai reținut faptul că dacă aceștia ar fi descoperit circumstanțe relevante pentru evaluarea cazului însă necunoscute acestora în timpul primului set de proceduri, aceștia ar fi solicitat redeschiderea procedurilor judecătorești mai degrabă decât să introducă o nouă acțiune civilă.

14. Reclamanții au făcut apel. Aceștia au argumentat că acest caz era important prin aceea că ridică noi aspecte care nu au fost soluționate până la acel moment în practica judiciară. Aceștia au arătat că fiecare nouă citire a articolului pe website-ul ziarului, care era accesibil publicului larg, echivala cu o nouă publicare a respectivului articol. Principiile tradiționale care guvernează arhivarea diferitelor materiale și documente tipărite aflate în arhive tradiționale nu erau aceleași cu cele aplicabile operării unui website, indiferent dacă o parte a acestuia este sau nu etichetată ca “arhivă”. Termenul “arhivă” trebuia interpretat ca un set de documente care nu mai sunt de actualitate. Internetul nu era un instrument pentru arhivarea materialelor, însă trebuia privit ca un mijloc de comunicare al informațiilor pe subiecte actuale. Simplul fapt că o parte dintr-un website a fost numită “arhivă” nu a afectat nicicum acest lucru.

15. În măsura în care prima instanță a fost de părere că publicarea unei scuze tipărite ar fi fost, în circumstanțele prezentei cauze, lipsite de orice scop practic, reclamanții au susținut că în temeiul Articolului 24 din Codul civil această instanță fusese deschisă să dispună alte măsuri pentru remedierea încălcării drepturilor lor. Articolul 24 prevedea că, pentru a remedia o încălcare a drepturilor personale, ar putea fi luate „măsurile necesare”, dar nu a specificat natura concretă a acestor măsuri. Curtea a recunoscut fără echivoc că articolul contestat le-a încălcat drepturile. Cu toate acestea, s-a limitat la respingerea cererii. Nu a luat în considerare, contrar obligației sale, alte măsuri de remediere, inclusiv cele la care se referise în mod expres în hotărârea sa.

16. La 20 iulie 2006, Curtea de Apel din Varșovia a respins apelul. A fost de părere că pentru evaluarea cazului era de o importanță cardinală faptul că articolul fusese publicat pe site-ul web al ziarului în decembrie 2000. Curtea a reținut că reclamanții au susținut că au aflat de publicația sa online doar la un an după ce hotărârea pronunțată în aprilie 2003 devenise definitivă. Cu toate acestea, faptul că în prima serie de proceduri aceștia nu au depus o cerere specifică de măsuri reparatorii în ceea ce privește publicația online a făcut imposibil ca instanța din prezenta cauză să examineze faptele care au existat deja înainte de hotărârea respectivă. Reclamanții nu au putut depune o nouă cerere pe baza unor circumstanțe de

fapt care au existat deja în cursul procesului anterior. Instanța a notat în treacăt că publicația online existentă nu era un fapt care ar fi fost imposibil de stabilit în acel moment (“*nie była to tzw. okoliczność nieujawnialna*”).

17. Reclamanții au depus un apel pe motive de drept, invocând dreptul lor la protecția juridică efectivă a drepturilor lor personale, inclusiv a reputației lor. Ei au reiterat faptul că disponibilitatea continuă a articolului pe site-ul web al ziarului le-a încălcat drepturile personale.

18. La 3 noiembrie 2006, Curtea de Apel din Varșovia a solicitat reprezentantului legal al reclamanților să modifice deficiențele de formă ale cererii de apel specificând dacă a fost depusă în numele unuia sau ambilor solicitanți. Aceasta a menționat că taxa judiciară plătită în legătură cu contestația corespundea cu suma care trebuie plătită pentru o contestație depusă de o singură persoană.

19. Prin scrisoare din 10 noiembrie avocatul reclamanților a clarificat acest aspect indicând că apelul fusese introdus de către al doilea reclamant, Dl. Smolczewski.

20. La 17 noiembrie 2006, Curtea de Apel din Varșovia a respins apelul în măsura în care se referea la primul reclamant, având în vedere faptul că taxa judiciară relevantă nu a fost plătită. Această decizie a fost comunicată avocatului reclamanților la 4 decembrie 2006. Nu a fost formulată nici o cale de atac împotriva acestei decizii.

21. Printr-o decizie din 7 februarie 2007, Curtea Supremă, întrunită în cameră, a refuzat să primească apelul de casare al primului reclamant (*odmówił przyjęcia kasacji do rozpoznania*).

II. DREPTUL NAȚIONAL ȘI PRACTICA RELEVANTĂ

21. Articolul 23 din Codul Civil conține o listă non-exhaustivă a “drepturilor personale” (*dobro osobiste*). Acesta prevede după cum urmează:

“Drepturile personale ale unei persoane, cum ar fi, în special, sănătatea, libertatea, libertatea conștiinței, numele sau pseudonimul, imaginea, secretul corespondenței, inviolabilitatea casei, lucrările științifice sau artistice [] invențiile și îmbunătățirile, vor fi protejate de legea civilă indiferent de protecția prevăzută în alte dispoziții legale.”

Articolul 24, paragraful 1, din Codul Civil prevede:

“O persoană ale cărei drepturi personale sunt expuse riscului [de încălcare] de către un terț poate solicita o ordonanță, cu excepția cazului în care activitatea [care reprezintă obiectul încălcării] este legală. În caz de încălcare, [persoana în cauză] poate solicita, de asemenea, părții care a cauzat încălcarea să ia măsurile necesare pentru a remedia consecințele încălcării ... În conformitate cu principiile prezentului Cod, [persoana în cauză] poate solicita, de asemenea, despăgubiri bănești sau poate solicita instanței să stabilească o sumă adecvată în beneficiul unui anumit interes public.”

22. Secțiunea 31 din Legea Presei din 1984 prevede următoarele, în măsura în care are relevanță:

“La cererea unei persoane fizice sau juridice sau a unei alte entități organizaționale, redactorul șef al cotidianului sau revistei relevante are obligația de a publica, gratuit:

1. o rectificare bazată pe realitate (*rzeczowe i odnoszące się do faktów*) a declarațiilor neadevărate sau inexacte,
2. un răspuns bazat pe realitate (*rzeczową*) la orice declarație care ar putea încălca drepturile personale ale cuiva.”

DREPTUL

ÎNCĂLCAREA PRETINSĂ A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

23. Reclamanții s-au plâns că le-au fost încălcate drepturile la respectarea vieții lor private și a reputației. Aceștia au făcut referire la Articolul 8 din convenție, care, în măsura în care este relevant, prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private...”

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Admisibilitate

1. Pretinsul abuz al dreptului la petiție individuală

24. Guvernul a fost de părere că cererea ar trebui declarată inadmisibilă, deoarece a constituit un abuz al dreptului la petiție individuală în sensul Articolului 35 § 3 al Convenției. Reclamanții ar fi trebuit să ridice problema publicării pe internet a articolului defăimător în prima acțiune civilă pentru a obține o despăgubire adecvată. Ar fi trebuit să solicite curții să dispună ca articolul - care fusese deja publicat pe site-ul ziarului în acel moment - să fie eliminat de pe website. Cu toate acestea, nu au făcut acest lucru.

25. Guvernul a concluzionat că reclamanții au adus prezenta cauză în fața Curții cu scopul de a utiliza sistemul de protecție instituit prin Convenție pentru a-și îndrepta propria neglijență în justificarea drepturilor lor personale. Dat fiind că amândoi erau avocați, lipsa lor de a acționa într-un mod adecvat nu avea justificare.

26. Reclamanții nu au abordat în mod expres acest aspect al cazului.

27. Curtea reiterează că o cerere poate fi respinsă ca abuzivă conform Articolului 35 § 3 din Convenție, printre alte motive, dacă se baza pe fapte știute a fi neadevărate (a se vedea *Varbanov împotriva Bulgariei*, no. 31365/96, § 36, CEDO 2000-X; *Popov împotriva Moldovei* (no. 1), no. 74153/01, § 48, 18 ianuarie 2005; *Rehak împotriva Republicii Cehia*

(dec.), no. 67208/01, 18 mai 2004; și *Kérétchachvili împotriva Georgiei* (dec.), nr. 5667/02, 2 mai 2006). Informațiile incomplete și, prin urmare, înșelătoare pot constitui, de asemenea, un abuz al dreptului la petiție, mai ales dacă informațiile privesc esența cauzei și nu se oferă explicații suficiente pentru nepublicarea acestor informații (a se vedea *Hüttner împotriva Germaniei* (dec. , nr. 23130/04, 9 iunie 2006; *Poznanski și alții împotriva Germaniei* (dec.), nr. 25101/05, 3 iulie 2007; *Predescu împotriva României*, nr. 21447/03, §§ 25-26, 2 Decembrie 2008; și *Kowal împotriva Poloniei* (dec.), Nr. 2912/11, 18 septembrie 2012).

28. Curtea observă mai întâi că argumentele Guvernului nu se referă la „fapte neadevărate”. Mai degrabă, obiecția lor se bazează pe propria percepție a posibilelor intenții ale reclamantilor (a se vedea, pentru o abordare similară din partea guvernului, *Antoni Lewandowski împotriva Poloniei*, nr. 38459/03, § 51, 2 octombrie 2012). Argumentul Guvernului echivalează cu o reformulare a propriilor observații cu privire la fondul prezentei cauze (a se vedea paragrafele 50-51 de mai jos).

29. Prin urmare, Curtea este de părere că nu se poate spune că modul în care reclamantii și-au prezentat cazul echivalează cu un abuz al dreptului de petiție.

2. Statutul de victimă al reclamantilor

30. Guvernul a susținut că prejudiciul cauzat de articolul defăimător a fost reparat efectiv prin hotărârile instanțelor naționale din 8 mai 2002 și 24 aprilie 2003 care au admis cererea reclamantilor și le-au acordat despăgubiri (a se vedea paragrafele 6 și 8 de mai sus). În opinia lor, aceste hotărâri au împiedicat reclamantii să pretindă o altă încălcare a drepturilor lor provenind din aceleași circumstanțe de fapt care au existat deja, și au fost cunoscute de reclamantii sau ar fi putut fi ușor cunoscute de către aceștia, și anume disponibilitatea articolului pe site-ul ziarului în decembrie 2000

31. Guvernul nu a acceptat faptul că, disponibilitatea articolului pe site-ul web al ziarului după ce hotărârea din 24 aprilie 2003 a devenit definitivă, a constituit o încălcare separată și continuă a drepturilor reclamantilor. Articolul a fost publicat online la 2 decembrie 2000, simultan cu articolul din ziar și o singură dată. Nu a mai fost niciodată modificat după aceea. Prin urmare, nu s-a putut accepta existența unei noi publicații, care ar fi putut da naștere unei noi încălcări a drepturilor reclamantilor. Prin urmare, hotărârea Curții de Apel din Varșovia din 20 iulie 2006, care a confirmat hotărârea Curții Regionale din Varșovia din 28 septembrie 2005, nu ar fi putut avea un efect negativ asupra reputației reclamantilor, deoarece încălcarea drepturilor lor a fost deja remediată prin hotărâri pronunțate în 2002 și 2003.

32. Reclamantii au susținut că au obținut despăgubiri ca urmare a primei proceduri civile având ca obiect publicarea articolului în ediția tipărită a ziarului, dar nu au obținut despăgubiri în ceea ce privește a doua încălcare rezultată din prezența continuă a același articol pe site-ul ziarului.

33. În ceea ce privește faptul că Guvernul a susținut că reclamantii nu ar putea pretinde că sunt victime în ceea ce privește primul set de proceduri civile, Curtea recunoaște că acest argument este corect. Acțiunea lor având drept obiect articolul publicat în decembrie 2000 a fost admisă în întregime. Cu toate acestea, fondul prezentei cauze în fața Curții nu se referă la primul set de proceduri și la impactul acestora asupra dreptului reclamantilor la respectarea vieții lor private. Este de competența Curții să examineze plângerea potrivit căreia reclamantii nu au reușit în cadrul celui de-al doilea set de proceduri privind continuarea prezenței articolului pe site-ul web al ziarului. Curtea observă în acest sens că instanța națională a refuzat să dispună eliminarea articolului de pe site-ul web al ziarului. Prin urmare, această obiecție a Guvernului trebuie să cadă.

3. Termenul de prescripție de șase luni și epuizarea căilor de atac interne de către primul reclamant, dl Węgrzynowski

34. Guvernul a susținut că primul reclamant nu a respectat termenul de șase luni și nu a epuizat căile de atac interne. Decizia finală în cazul său a fost pronunțată de Curtea de Apel din Varșovia la 17 noiembrie 2006 și a fost comunicată avocatului reclamantilor la 4 decembrie 2006, cu mai mult de șase luni înainte ca aceștia să introducă cauza în fața Curții la 7 august 2007.

35. Reclamantii nu au abordat acest aspect al dosarului.

36. Curtea constată că, la 3 noiembrie 2006, Curtea de Apel din Varșovia a solicitat reclamantilor să clarifice dacă apelul de casare împotriva hotărârii de apel a fost introdus în fața acelei instanțe în numele unuia sau ambilor reclamanti. În replică, avocatul reclamantilor a afirmat că apelul a fost făcut în numele celui de-al doilea reclamant. Prin urmare, la 17 noiembrie 2006, instanța a respins recursul în măsura în care se referea la primul reclamant. Această decizie a fost comunicată avocatului reclamantilor la 4 decembrie 2006.

37. Prin urmare, termenul de șase luni pentru depunerea unei cereri la Curte, astfel cum este definit de Articolul 35 § 1 din Convenție, a expirat la 5 iunie 2007, în timp ce cererea a fost depusă la Curte la 7 august 2007. Astfel, cererea cu privire la primul reclamant trebuie declarată inadmisibilă pentru nerespectarea termenului de șase luni și, în orice caz, și pentru nerespectarea căilor de atac interne, întrucât nu a depus un recurs de casare la Curtea Supremă.

38. Rezultă că cererea, în măsura în care se referă la primul solicitant, a fost introdusă după prescripția termenului și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

4. *Epuizarea căilor interne de atac cu privire la al doilea reclamant, Dl. Smolczewski*

39. Guvernul a susținut că al doilea reclamant nu a epuizat toate căile de atac interne disponibile. Avea posibilitatea să se adreseze instanțelor naționale pentru a solicita o interdicție provizorie (*zabezpieczenie powództwa*) în temeiul Articolului 730 § 1 din Codul de procedură civilă. Avea posibilitatea de a solicita, de exemplu, adăugarea la articolul de pe website a unei note de subsol temporare sau a unui comentariu care să informeze orice cititor despre procedura judiciară. Guvernul a făcut referire la concluziile Curții în sensul că o astfel de notificare temporară ar „înlătura în mod normal orice defăimare adusă de material” (bazându-se pe cazul *Times Newspapers Ltd împotriva Regatului Unit* (nr. 1 și 2), nr. 3002/03 și 23676/03, § 47, CEDO 2009).

40. Guvernul a mai susținut că al doilea reclamant ar fi trebuit să recurgă la procedura de rectificare (*sprostowanie*) prevăzută de Articolul 31 din Legea presei (a se vedea paragraful 23 de mai sus). Această prevedere a fost concepută pentru a oferi unei persoane afectate negativ de un articol de presă posibilitatea de a solicita editorului să publice, în mod gratuit și într-un loc și o formă corespunzătoare, declarația sa abordând și rectificând conținutul articolului original. Cu toate acestea, al doilea reclamant nu a recurs la acest remediu.

41. Al doilea reclamant nu a achiesat la opiniile Guvernului.

42. Articolul 35 § 1 din Convenție prevede că singurele căi de atac care trebuie epuizate sunt cele care sunt disponibile și suficiente pentru a permite despăgubiri cu privire la încălcările pretinse. Scopul Articolului 35 § 1 este de a oferi statelor contractante posibilitatea de a preveni sau de a corecta încălcările invocate împotriva lor înainte ca acuzațiile respective să fie supuse spre soluționare Curții (a se vedea, printre altele, *Selmouni împotriva Franței* [GC], nr. 25803 / 94, § 74, CEDO 1999-V).

43. Existența remediilor în cauză trebuie să fie suficient de sigură nu numai în teorie, ci și în practică, în caz contrar, acestea nu vor oferi accesibilitatea și eficacitatea necesare (a se vedea, printre alte autorități, *Orchowski împotriva Poloniei*, nr. 17885/04, § 105, 22 octombrie 2009 și *Norbert Sikorski împotriva Poloniei*, nr. 17599/05, § 108, 22 octombrie 2009). Dezvoltarea și disponibilitatea unui remediu despre care se spune că există, inclusiv domeniul său de aplicare și aplicarea acestuia, trebuie să fie clar stabilite și confirmate sau completate de practică sau jurisprudență (*Mikolajová împotriva Slovaciei*, nr. 4479/03, § 34, 18 ianuarie 2011). Argumentele unui guvern au mai multă greutate dacă sunt furnizate exemple relevante din jurisprudența națională (a se vedea *Sakhnovskiy împotriva Rusiei* [GC], §§ 43 44, 2 noiembrie 2010 și *Toziczka împotriva Poloniei*, nr. 29995/08, § 26, 24 iulie 2012).

44. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea reține că Guvernul nu a reușit să aducă dovezi din jurisprudența instanțelor naționale

sau exemple din practica mass-media pentru a arăta că o cerere de rectificare în temeiul Articolului 31 din Legea presei a fost folosită vreodată cu succes pentru a elimina sau corecta un articol defăimător prezent pe site-ul web al unui ziar, prin adăugarea unei trimiteri la o hotărâre care îl consideră defăimător.

În ceea ce privește cererea de solicitare a unei măsuri provizorii menționată de Guvern, Curtea observă că cererea de eliminare a articolului care face obiectul acțiunii de pe site-ul web al ziarului constituia esența acțiunii civile a reclamantului. Această cerere a eșuat. Prin urmare, nu s-a demonstrat în mod convingător că o cerere identică depusă în cursul procedurii pentru o măsură provizorie și care vizează eliminarea temporară a articolului respectiv de pe site, până la adoptarea unei decizii privind fondul cauzei, a oferit orice perspective de succes. În orice caz, nu au fost prezentate exemple de practică internă relevantă. Prin urmare, această parte a obiecției preliminare a Guvernului cade.

45. Guvernul a fost, de asemenea, de părere că reclamantul nu a reușit să recurgă la Articolele 23 și 24 din Codul civil, întrucât nu a formulat în mod corespunzător cererea civilă inițială. El ar fi putut solicita instanței să ordone persoanei responsabile pentru presupusa încălcare să elimine versiunea online a articolului și să contracareze efectele acestuia.

46. Curtea observă că Guvernul a reiterat același argument atunci când a abordat fondul cererii (a se vedea paragrafele 50 și 51 de mai jos). Curtea constată că această parte a obiecției guvernului este o chestiune care ține de fondul cauzei.

5. Concluzii

47. Curtea constată că cererea depusă de cel de-al doilea reclamant nu este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. În plus, aceasta menționează că nu este inadmisibilă din alte motive. Prin urmare, trebuie declarată admisibilă.

B. Fondul acțiunii

1. Observațiile părților

48. Al doilea reclamant a susținut că drepturile sale la respectarea vieții sale private și a reputației sale au fost încălcate ca urmare a celui de-al doilea set de proceduri civile. Autoritățile judiciare nu și-au îndeplinit obligația pozitivă de a aplica legea într-un mod care să îi permită obținerea protecției efective a drepturilor sale în temeiul Articolului 8 din Convenție. Aceste drepturi au fost încălcate ca urmare a prezenței continue pe site-ul ziarului a unui articol care fusese deja constatat de instanțe că încălca drepturile reclamantului care intră în sfera acestei dispoziții.

49. Guvernul a susținut că, deși articolul publicat la 2 decembrie 2000 a încălcat drepturile reclamantului, prejudiciul cauzat de această încălcare a fost efectiv reparat prin hotărârile din 8 mai 2002 și 24 aprilie 2003 care au admis cererea și au acordat despăgubiri. Aceste hotărâri au împiedicat reclamantul să pretindă o altă încălcare a drepturilor sale provenind din aceleași circumstanțe de fapt care existau deja anterior acestor hotărâri și care fuseseră cunoscute sau ar fi putut fi ușor cunoscute reclamantului, și anume existența articolului din site-ul web în decembrie 2000.

50. Faptul că articolul a rămas pe site-ul web al ziarului după încheierea primului set de proceduri nu a însemnat o încălcare separată, dat fiind că a fost publicat simultan cu ediția tipărită a ziarului. Prin urmare, nu a existat nicio „nouă publicație” care să dea naștere unei noi încălcări a drepturilor sale. Reclamantul ar fi putut solicita rectificarea articolului sau publicarea unei note de subsol sau a unei scuze care să acopere versiunea pe internet a articolului în timpul primei proceduri judiciare. Reclamantul a acționat neglijent în formularea primei sale cereri.

51. Guvernul a fost de părere că acceptarea abordării propuse de cel de-al doilea reclamant ar putea duce la răspunderea continuă a ziarului. Oricine ar putea introduce o acțiune împotriva unui editor al unui material de pe internet ori de câte ori a aflat despre acesta, indiferent de data la care materialul contestat a fost publicat pe site-ul web relevant. O astfel de incertitudine ar fi disproporționată și ar putea avea un efect negativ asupra jurnaliștilor și editorilor. Guvernul a făcut referire la cazul *Times Newspapers Ltd* (citat mai sus). Curtea a considerat că, deși unui reclamant vătămat trebuie să i se ofere o oportunitate reală de a-și afirma dreptul de a-și proteja reputația, procedurile de calomnie intentate împotriva unui ziar după o perioadă semnificativă de timp ar putea, în absența unor circumstanțe excepționale, să dea naștere unei interferențe disproporționate în libertatea presei în temeiul Articolului 10. În opinia guvernului, astfel de „circumstanțe excepționale” nu existau în cazul de față.

2. Analiza Curții

52. Obiectul esențial al Articolului 8 al Convenției este protejarea individului împotriva interferenței arbitrare a autorităților publice. Orice ingerință în temeiul Articolului 8 primul paragraf trebuie justificată în termenii celui de-al doilea paragraf ca fiind „în conformitate cu legea” și „necesară într-o societate democratică” pentru unul sau mai multe dintre obiectivele legitime enumerate în acesta. Conform jurisprudenței constante a Curții, noțiunea de necesitate implică faptul că ingerința corespunde unei nevoi sociale presante și, în special, că este proporțională cu unul dintre obiectivele legitime urmărite de autorități (a se vedea, printre alte autorități, *Olsson împotriva Suediei* (nr. 1), 24 martie 1988, § 67, seria A nr. 130).

53. În plus, pot exista și obligații pozitive inerente „respectului” efectiv pentru viața privată. Aceste obligații pot implica adoptarea de măsuri menite

să asigure respectarea vieții private chiar și în sfera relațiilor dintre indivizi, incluzând atât furnizarea unui cadru de reglementare a instrumentelor judecătorești și de aplicare a legii care să protejeze drepturile indivizilor, cât și punerea în aplicare, după caz, a măsurii specifice (a se vedea, printre alte autorități, *X și Y împotriva Olandei*, 26 martie 1985, § 23, seria A nr. 91 și *RR împotriva Poloniei*, nr. 27617/04, §§ 183-184, CEDO 2011 (extrase)).

54. Noțiunea de „respect” pentru viața privată în sensul Articolului 8 al Convenției în scopul obligațiilor pozitive ale statului nu este clară. Având în vedere diversitatea practicilor urmate și a situațiilor obținute în statele contractante, cerințele noțiunii vor varia considerabil de la caz la caz. În consecință, acesta este un domeniu în care părțile contractante se bucură de o largă marjă de apreciere în stabilirea măsurilor care trebuie luate pentru a asigura respectarea Convenției, ținând seama de nevoile și resursele comunității și ale persoanelor. Cu toate acestea, Articolul 8, ca orice altă dispoziție a Convenției sau a protocoalelor sale, trebuie interpretat astfel încât să garanteze nu drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi practice și eficiente (a se vedea *Armonienė împotriva Lituaniei*, nr. 36919 / 02, § 38, 25 noiembrie 2008 și *Biriuk împotriva Lituaniei*, nr. 23373/03, § 37, 25 noiembrie 2008).

55. În special, în cazurile referitoare la publicații de ziare, Curtea a susținut anterior că protecția vieții private trebuie să fie pusă în balanță, printre altele, cu libertatea de exprimare garantată de Articolul 10 al Convenției (a se vedea *Karakó împotriva Ungariei*, nr. 39311/05, § 26, 28 aprilie 2009; *Armonienė*, citată mai sus, § 39; *Biriuk*, citată mai sus, § 38; *Axel Springer AG împotriva Germaniei* [GC], nr. 39954/08, § 89 și următoarele, 7 Februarie 2012). Această interacțiune între Articolul 10 și Articolul 8 a fost evidențiată de Curte de mai multe ori (a se vedea, de exemplu, *Von Hannover împotriva Germaniei*, nr. 59320/00, CEDO 2004 VI, *Karakó împotriva Ungariei*, citată mai sus). În principiu, drepturile garantate de aceste dispoziții trebuie să fie respectate în egală măsură (a se vedea *Hachette Filipacchi Associés (ICI PARIS) împotriva Franței*, nr. 12268/03, § 41, 23 iulie 2009; *Timciuc împotriva României* (dec.), Nr. 28999/03, § 144, 12 octombrie 2010; și *Mosley împotriva Regatului Unit*, nr. 48009/08, § 111, 10 mai 2011).

56. Curtea a reiterat în numeroase ocazii că libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și, în acest context, garanțiile presei sunt deosebit de importante. Curtea a observat, de asemenea, că se impune cel mai atent control al Articolului 10 în cazul în care măsurile sau sancțiunile impuse presei sunt capabile să descurajeze participarea presei la dezbateri pe probleme de interes public legitim (*Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei* GC], nr.21980 / 93, § 64, CEDO 1999 III). Mai mult, trebuie furnizate motive deosebit de puternice pentru orice măsură care limitează accesul la informațiile pe care publicul are dreptul să le primească (a se vedea *Timpul Info-Magazin și*

Anghel împotriva Moldovei, nr. 42864/05, § 31, 27 noiembrie 2007). În același timp, Curtea a observat că presa nu trebuie să depășească anumite limite, în special în ceea ce privește reputația și drepturile altora (a se vedea *Tammer împotriva Estoniei*, nr. 41205/98, § 62, CEDO 2001 I și *Dalban împotriva României* [GC], nr.28114 / 95, § 49, CEDO 1999 VI).

57. Curtea a considerat că Internetul este un instrument de informare și comunicare îndeosebi distinct de mijloacele mass-media tipărite, în special în ceea ce privește capacitatea de stocare și transmitere a informațiilor. Rețeaua electronică, care deservește miliarde de utilizatori din întreaga lume, nu este și nu va fi niciodată supusă aceluiași reglementări și control. Riscul de vătămare pe care îl prezintă conținutul și comunicările de pe internet pentru exercitarea și bucurarea drepturilor și libertăților omului, în special dreptul la respectarea vieții private, este cu siguranță mai mare decât cel pe care îl prezintă presa. Prin urmare, politicile care guvernează copierea materialelor din presa tipărită și de pe internet pot diferi. Acestea din urmă trebuie, fără îndoială, să fie ajustate în funcție de caracteristicile specifice ale tehnologiei pentru a asigura protecția și promovarea drepturilor și libertăților în cauză (a se vedea *Comitetul editorial al Pravoye Delo și Shtekel împotriva Ucrainei*, nr. 33014/05, § 63, CEDO 2011 (extrase)).

58. Conform jurisprudenței Curții, arhivele Internet se încadrează în domeniul protecției oferite de Articolul 10 (a se vedea *Times Newspapers Ltd*, citată mai sus, § 27). Curtea a subliniat contribuția substanțială adusă de arhivele Internet la păstrarea și punerea la dispoziție a știrilor și informațiilor. Astfel de arhive constituie o sursă importantă pentru educație și cercetare istorică, mai ales că sunt ușor accesibile publicului și sunt în general gratuite. În timp ce funcția principală a presei într-o democrație este de a acționa ca „câine de pază public”, aceasta are un rol secundar valoros în menținerea și punerea la dispoziția arhivelor publice care conțin știri care au fost raportate anterior (vezi *Times Newspapers Ltd*, citată mai sus, § 27). Întreținerea arhivelor pe Internet este un aspect critic al acestui rol.

Curtea a reținut, în contextul unei plângeri în temeiul Articolul 10 introduse de un ziar, că o cerință de a publica o calificare adecvată privind un articol conținut într-o arhivă pe internet, unde s-a adus la cunoștința unui ziar că o acțiune în instanță pentru calomnie a fost inițiată în ceea ce privește același articol publicat în presa scrisă, nu a constituit o ingerință disproporționată în dreptul la libertatea de exprimare. Curtea a fost de părere că o astfel de obligație în ceea ce privește o arhivă pe internet administrată de un editor al unui ziar în sine nu era excesivă. De asemenea, Curtea a observat aprobator că instanțele naționale nu sugeraseră ca articolele potențial defăimătoare să fie eliminate complet din arhive (a se vedea *Times Newspapers*, citat mai sus, § 47).

59. În ceea ce privește circumstanțele prezentei cauze, Curtea constată că nu s-a contestat faptul că articolul publicat de Rzeczpospolita în decembrie 2000 a încălcat drepturile reclamantului. Instanțele interne au

recunoscut în mod expres acest lucru în primele două hotărâri. Acestea au admis cererea reclamantului pe motive care corespund standardelor Convenției (a se vedea paragrafele 6-8 de mai sus). Cu toate acestea, cazul de față se referă la probleme apărute în legătură cu al doilea set de proceduri civile în care au fost examinate prezența articolului ofensator pe site-ul web al ziarului și obligațiile pozitive ale statului în temeiul Articolului 8 al Convenției care apar în acest context.

60. Curtea observă că, în timpul primului set de proceduri civile, reclamantii nu au formulat pretenții cu privire la prezența articolului pe internet. Prin urmare, instanțele nu s-au putut pronunța asupra acestei chestiuni. Hotărârile pronunțate în primul caz nu au creat pentru reclamantii o așteptare legitimă de a elimina articolul de pe site-ul ziarului.

În plus, trebuie menționat faptul că instanțele naționale au constatat că articolul a fost publicat pe site-ul web al ziarului simultan cu ediția tipărită din decembrie 2000. Reclamantul nu a contestat această constatare în contestațiile sale. Prin urmare, al doilea caz împotriva Rzeczpospolita, introdus de reclamant în 2004, a vizat aceleași circumstanțe de fapt.

61. Arhiva de internet a Rzeczpospolita este o resursă juridică cunoscută pe scară largă pentru avocații polonezi și pentru publicul larg, adesea utilizată și accesată de membrii profesiilor juridice. Nu au fost prezentate Curții argumente care să justifice eșecul reclamantului de a se asigura că sfera primei acțiuni în instanță pentru defăimare cuprindea prezența articolului pe site-ul web al ziarului.

62. Curtea observă că Tribunalul din Varșovia a declarat în hotărârea sa din 28 septembrie 2005 că dosarul introdus de reclamant nu intra în sfera de lucru judecat (a se vedea punctul 12 de mai sus). Prin urmare, reclamantului i s-a oferit ocazia de a aduce în fața instanțelor cererile sale referitoare la versiunea pe internet a articolului și de a le supune examinării în cadrul procedurilor judiciare care încorporează o gamă completă de garanții procedurale.

63. Curtea mai reține că reclamantul și-a făcut cererea în temeiul Articolelor 23 și 24 din Codul civil. Instanțele au acceptat că cererea ar putea fi examinată în temeiul acestor dispoziții și că aceste dispoziții s-au aplicat și publicațiilor diseminate prin internet. Prin urmare, Curtea consideră că nu s-a demonstrat că nu a existat un cadru juridic adecvat la momentul relevant și că absența unui astfel de cadru a făcut imposibil ca reclamantul să-și apere drepturile (comparați și diferențiați cu *KU împotriva Finlandei*, nr. 2872/02, § 49, CEDO 2008).

64. Curtea reține în continuare constatarea făcută de Tribunalul din Varșovia că articolul în cauză a fost publicat în ediția tipărită a ziarului. Această instanță și-a exprimat opinia că nu revine instanțelor judecătorești să dispună eliminarea articolului ca și cum nu ar fi existat niciodată (a se vedea paragraful 12 de mai sus). Curtea admite că nu este rolul autorităților judiciare să se angajeze în rescrierea istoriei, dispunând scoaterea din

domeniul public a tuturor urmelor de publicații despre care, în trecut, s-a constatat, prin hotărâri judecătorești definitive, că reprezintă atacuri nejustificate asupra reputației unor persoane. În plus, este relevant pentru evaluarea cazului că interesul legitim al publicului de a accesa arhivele publice ale presei pe Internet este protejat în conformitate cu Articolul 10 al Convenției.

65. Curtea este de părere că presupusele încălcări ale drepturilor protejate în temeiul Articolului 8 al Convenției ar trebui reparate prin remedii adecvate disponibile în temeiul dreptului intern. În acest sens, este de remarcat faptul că, în cazul de față, Curtea de Apel din Varșovia a observat că ar fi de dorit să se adauge un comentariu la articolul de pe website-ul ziarului prin care să se informeze publicul cu privire la rezultatul procedurilor civile în care instanțele au admis cererea reclamantilor pentru protecția drepturilor lor personale (a se vedea paragraful 12 de mai sus). Prin urmare, Curtea este mulțumită că instanțele naționale au fost conștiente de semnificația pe care o pot avea publicațiile disponibile pentru publicul larg pe internet pentru protecția efectivă a drepturilor individuale. În plus, instanțele au arătat că au apreciat valoarea disponibilității pe site-ul web al ziarului a informațiilor complete despre hotărârile judecătorești referitoare la articolul în discuție pentru protecția efectivă a drepturilor și a reputației reclamantului.

66. Cu toate acestea, Curtea subliniază că, în cadrul procedurii din prezenta cauză, reclamantul nu a depus o cerere specifică de rectificare a informațiilor prin adăugarea unei trimiteri la hotărârile anterioare în favoarea sa. În fața Curții nu s-a arătat și nici măcar nu s-a susținut că, în cadrul legal aplicabil, nu puteau solicita instanței să precizeze măsurile pe care doreau să le dispună în ceea ce privește publicația pe internet în vederea asigurării protecției efective a reputației lor (comparați și diferențiați cu *KU împotriva Finlandei*, menționată mai sus, caz în care solicitantul nu avea la dispoziție o astfel de posibilitate).

67. Luând în considerare toate circumstanțele prezentei cauze, Curtea acceptă faptul că statul și-a respectat obligația de a stabili un echilibru între drepturile garantate de Articolul 10 și, pe de altă parte, Articolul 8 din Convenție. O limitare a libertății de exprimare de dragul reputației reclamantului în circumstanțele prezentei cauze ar fi fost disproporționată în temeiul Articolului 10 al Convenției (a se vedea *Karakó împotriva Ungariei*, nr. 39311/05, § 28, 28 aprilie 2009)

68. Prin urmare, Curtea menține obiecția preliminară a Guvernului.

69. Având în vedere circumstanțele cazului privit în ansamblu, Curtea constată că nu a existat nicio încălcare a Articolului 8 din Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN MOD UNANIM, CURTEA

1. *Declara* cererea admisibilă pentru al doilea reclamant și inadmisibilă pentru restul;
2. *Achiează la* fondul obiecției preliminare a Guvernului privind epuizarea căilor de atac interne cu privire la al doilea reclamant;
3. *Hotărăște* că nu a existat nicio încălcare a Articolului 8 din Convenție și, în consecință, *susține* obiecția preliminară menționată mai sus de Guvern.

Redactată în limba engleză, și comunicată în scris la 16 iulie 2013, în baza Reglementării 77 §§ 2 și 3 ale Regulamentului Curții.

Françoise Elens-Passos
Grefier

Ineta Ziemele
Președinte

Subsemnata, **Marga Roxana SAVU**, interpret și traducător autorizat pentru limbile străine engleză-rusă în temeiul autorizației nr. **7609** din data de 18.09.2012, eliberată de Ministerul Justiției din România, certific exactitatea traducerii efectuate din limba engleză în limba română, că textul prezentat a fost tradus integral, și că, prin traducere, înscrisului nu i-au fost denaturate conținutul și sensul.

Înscrisul a cărui traducere se solicita are un număr de 18 pagini, poartă denumirea de **CAZUL WEGRZYNOWSKI ȘI SMOLCZEWSKI ÎMPOTRIVA POLONIEI** și mi-a fost prezentat mie integral, în limba engleză.

Traducerea are un număr de 19 pagini fizice, incluzând pagina de încheiere de legalizare.

**INTERPRET SI TRADUCATOR AUTORIZAT
MARGA ROXANA SAVU**

ROMÂNIA

Uniunea Națională a Notarilor Publici

Societate profesionala notariala „**Bucur si asociatii**”

Licența de funcționare nr.

Sediul: B-dul Chișinău nr.15, bl.A4, sc.2, parter, ap. 46, sector 2, București

ÎNCHEIERE DE LEGALIZARE A SEMNĂTURII TRADUCĂTORULUI

nr.....

Anul **2021** luna **martie** ziua **19**

ANGHELACHE Geanina Mădălina, notar public, în temeiul art. 12 lit. j) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 republicată, cu modificările ulterioare, legalizez semnătura de mai sus, aparținând lui **SAVU Marga Roxana**, interpret și traducător autorizat, în baza specimenului de semnătură depus la biroul notarial, de pe cele..... exemplare ale înscrisului, care are ca parte integrantă o copie a actului tradus.

Înscrisul a cărui traducere se solicită este un înscris autentic.

S-a încasat onorariul de lei, cu OP.

Notar public,
ANGHELACHE Geanina Mădălina